

El Congrés aprova la reforma de l'Estatut balear amb els vots favorables de CiU i d'ERC

El vot de la discòrdia

El vot afirmatiu de CiU i d'ERC a la reforma de l'Estatut de Balears, fruit del pacte autonòmic entre el PSOE i el PP, ha provocat a les Illes el rebuig dels partits nacionalistes PSM i UM. ERC, per la seva part, defensa el sí per una qüestió de sobirania del Parlament balear.

Tal i com estava previst, el Congrés dels Diputats aprovà, el passat dia 30 de setembre, la reforma de l'Estatut balear. D'acord amb el pacte autonòmic el PSOE i el PP votaren a favor, els nacionalistes bascos del PNB s'abstingueren, Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya votà en contra i la sorpresa: els nacionalistes catalans, CiU i ERC, votaren a favor. Realment la sorpresa fou el vot d'ERC, perquè el de CiU ja se suposava -l'actual moment de negociacions ho indicava- que seria el mateix que el socialista.

El vot afirmatiu de les dues opcions nacionalistes catalanes provocà a Balears el rebuig dels nacionalistes del PSM-Nacionalistes de Mallorca i d'Unió Mallorquina. Ambdues formacions es mostraren contrariades pel suport nacionalista català a una reforma de l'Estatut a la qual els nacionalistes de Balears s'han oposat aferrissadament.

EL SÍ DE PILAR RAHOLA

La diputada al Congrés per ERC, Pilar Rahola, raonà davant el Ple el seu vot afirmatiu des d'una postura molt crítica. En el seu discurs Rahola comença recordant que ERC ha donat suport a totes les reformes que s'han presentat fruit del pacte autonòmic "a pesar de no compartir l'esperit que alimenta aquesta espècie de reedició del famós 'café per a tots'". La diputada, tot i afirmar que aquestes reformes provenen del pacte PSOE-PP "que té com a objectiu l'homogeneïtzació", va dir: "ERC ha votat a favor perquè entenem que el poc que s'enduen les comunitats autònomes és millor que res i perquè esperem que la mateixa dinàmica autonòmica aconsegeixi, al final, modificar aquest esperit centralista".

Pilar Rahola també va dir que ERC donarà el seu "sí més crític" a la reforma de l'Estatut de les Balears perquè, més

Pilar Rahola va donar suport a la reforma de l'Estatut balear. RAFA GIL

que una reforma, és una "contrareforma" de l'Estatut perquè "se situa a anys de llum de la reforma que aprovà, el 29 de gener de 1991, el Parlament balear amb els vots de tots els partits menys el del PSOE, que s'abstingué, incloent-hi els vots del PP balear, que més tard, per culpa de la disciplina al PP espanyol, es menjà els seus anhels de reforma; esperem que sigui una renúncia transitòria".

La diputada argumenta que la reforma que votà el Congrés és una "contrareforma, perquè allunya les Illes d'un estatus polític coherent amb la seva condició de nació històrica" i que "equipara la condició nacional de les Illes a una condició regional, la regionalitza i, regionalitzant-la, la deixa fora d'aspectes bàsics de sobirania com són la sanitat, la policia autonòmica o, molt especialment, aspectes de planificació econòmica".

La representant d'ERC al Congrés també fa un repàs als greuges econòmics de les Balears per enllaçar amb el lema de la campanya d'ERC durant les passades eleccions: "Madrid ens roba, deia el lema electoral d'Esquerra durant la passada campanya. Les dades em semblen prou significatives, i el problema fonamental és que, amb aquesta reforma estatutària, sorgida del pacte de l'estat, les Illes no tindran mecanismes polítics per canviar aquesta situació. Estafa, doncs, política, però també econòmica".

Rahola va acabar la seva intervenció al Congrés "amb un apunt positiu": la transferència d'Educació, que si bé va qualificar-la de notícia positiva també va advertir que no serà realitat "abans de 1996 o 1977 i això significa que les Illes estaran encara molts anys com a territori del MEC i sense poder, per tant, desenvolupar la normalització lingüística, fet que atempta directament contra la consolidació del seu idioma i de la seva cultura". La diputada va concloure la seva intervenció dient: "ERC votarà sí, però

és un sí molt crític. De fet M'atrevesc a dir, com diria el poeta, que és un sí que ens dol a l'ànima".

LES REACCIONS A BALEARS

L'endemà de l'aprovació de la reforma ja es produïren reaccions negatives en els partits nacionalistes PSM-Nacionalistes de Mallorca i Unió Mallorquina en relació amb el vot afirmatiu de CiU i d'ERC. L'altre partit nacionalista de les Illes, ERC, contestava explicant el sentit del vot afirmatiu.

Maria Antònia Munar, Presidenta d'Unió Mallorquina, declarava a un diari local que el problema bàsic és que les Balears no comptaven amb representació nacionalista al Congrés i que "mentre les Illes no estiguin representades al Congrés a través d'un partit nacionalista, no hi haurà res a fer". Munar també va assenyalar la imperiosa necessitat de comptar amb representació nacionalista pròpia: "no podem esperar que els catalans vinguin a solucionar-nos els nostres problemes. CiU només vol, i això és normal, aconseguir el màxim per a la seva comunitat autònoma".

El PSM-NM incidia sobretot en el vot afirmatiu d'ERC, perquè el de CiU "és comprensible, encara que no hi estiguem d'acord, a causa de la tradicional actitud de CiU de no entrar en conflicte amb altres comunitats autònomes ni amb l'estat, sobretot ara que estan en marxa importants negociacions". Sobre la postura d'ERC, Pere Sampol, portaveu del PSM-NM al Parlament balear, va declarar: "la veritat és que no l'entenc, és inexplicable

aquest vot afirmatiu de Pilar Rahola. Si ERC hagués tengut representació al Congrés, m'imagin que hauria votat en contra d'aquesta reforma que ens imposa Madrid. Imagin també que al Congrés hauria mantengut una coherència de vot. Per què voten ara que sí? La reforma que votà favorablement Pilar Rahola és una

Maria Antònia Munar afirma que cal una presència nacionalista de les Illes al Congrés.

PERE CARMONA

imposició dels secretaris generals del PSOE i del PP que no introdueix ni una sola coma aportada des de Balears i que de cap manera reflecteix el fet diferencial de les Illes". Per Sampol el vot afirmatiu de Pilar Rahola representa "acceptar la submissió a Madrid, és acceptar l'intent de condemnar les Balears a continuar sent una autonomia de tercera equiparada exactament a les províncies espanyoles que ni per història, ni per llengua, ni per realitat geogràfica ni econòmica no tenen necessitat d'autonomia. Qui sap, però, si aquest vot s'entén d'una altra manera. De fet, el vot de Pilar Rahola ja ha estat utilitzat a les Balears pel PSOE i pel PP per

retraure'ns la nostra oposició a la reforma i justificar així la seva renúncia a tramitar la reforma de l'any 91. Qui sap si així s'explica el vot de Rahola, no tant per defensar els interessos de Balears com per, alineant-se amb el PSOE i el PP, atacar els vertaders nacionalistes de Balears".

El president de la Federació d'ERC a les Balears, Bartomeu Mestre, es mostra conciliador amb els altres partits nacionalistes i, sobretot, amb el PSM. Creu que no es tracta de fer "sang" entre els nacionalistes i que no s'ha entès bé el sentit del vot afirmatiu de Pilar Rahola. Mestre va manifestar que el vot de Pilar va ser consultat a la federació d'ERC de les Balears. Aquí nosaltres vam aprovar el vot afirmatiu per unanimitat. Quan, fa unes tres setmanes, ens plantejaren el tema de la reforma, ens reunírem a Eivissa amb Pilar Rahola i vam valorar la qüestió a partir d'una qüestió primigènia, que Madrid no ha d'alterar mai un acord pres pel Parlament balear, el qual hauria de ser sobirà. Si haguéssim estat al Parlament possiblement hauríem votat a favor de la reforma del 91 i en contra de l'actual reforma, que és clarament insatisfactòria. Ara bé, i pel que deia abans, des de la nostra concepció independentista, no podem acceptar que Madrid alteri una decisió presa pel Parlament Balear. Encara que haguéssim votat en contra al Parlament balear, després hauríem votat a favor al Congrés per aquesta raó". Mestre va dir que l'entristia l'enfrontament entre partits nacionalistes per aquest tema i va reiterar que "no s'ha entès bé el sentit del vot afirmatiu de Pilar". Assegurà, a més, que "en ERC aquest tema ha estat votat a Eivissa, Mallorca i a l'executiva, i en els tres casos es votà afirmativament per unanimitat".

Miquel Payeras

Pere Sampol no entén el vot de Pilar Rahola. JOAN CELIA